

ΟΥΙΛΙΑΜ ΣΤΕΡΝΣ ΝΤΕΪΒΙΣ

Ο Θριαμβευτής της Σαλαμίνας

*Μια Ιστορία των Ημερών
του Ξέρξη, του Λεωνίδα και του Θεμιστοκλή*

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΑΓΓΛΙΚΑ:

Βούλα Αυγουστίνου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΙΣΘΜΙΩΝ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟ

I. Γλαύκων ο Όμορφος.....	10
II. Ο αθλητής.....	17
III. Το χέρι της Περσίας.....	27
IV. Το Πένταθλον.....	37

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΣΗ

V. Ερμιόνη η Ελευσίνα.....	54
VI. Αθήνα.....	64
VII. Ο Δημοκράτης και ο πειρασμός.....	75
VIII. Στην Ακρόπολη.....	85
IX. Ο Κύπριος θριαμβεύει.....	96
X. Ο Δημοκράτης αποφασίζει.....	106
XI. Τα Παναθήναια.....	115
XII. Ο προδότης της Ελλάδας.....	126
XIII. Η απιστία του Φορμίωνα.....	138
XIV. Μαρδόنيος ο Πέρσης.....	148

ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ο ΕΡΧΟΜΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΣΗ

XV. Η λωτοφαγία στις Σάρδεις.....	160
XVI. Ο ερχομός του Ξέρξη του Θεού-βασιλέα.....	169

XVII. Το γήτεμα της Ρωζάνης.....	180
XVIII. Τα βάσανα του Δημοκράτη επιστρέφουν.....	191
XIX. Το πρόσταγμα του Ξέρξη.....	202
XX. Θερμοπύλες.....	212
XXI. Οι Τριακόσιοι - και ο ένας.....	223
XXII. Ο Μαρδόνιος δίνει υπόσχεση.....	235
XXIII. Η πιο σκοτεινή ώρα.....	244
XXIV. Η εκκένωση της Αθήνας.....	255
XXV. Η Ακρόπολη φλέγεται.....	259
XXVI. Ο Θεμιστοκλής σκέπτεται.....	269
XXVII. Πολυμήχανος σαν τον Οδυσσέα.....	276
XXVIII. Πριν από τη θανάσιμη συμπλοκή.....	288
XXIX. Η Σαλαμίνα.....	299
XXX. Ο Θεμιστοκλής δίνει υπόσχεση.....	316

ΒΙΒΛΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΟΥ ΠΕΡΣΗ

XXXI. Ο Δημοκράτης υποκύπτει.....	320
XXXII. Ο Ξένος στην Τροιζήνα.....	330
XXXIII. Τι συνέβη στη λοφοπλαγιά.....	337
XXXIV. Η πίστη της Λαμπαξώς.....	347
XXXV. Ο Μολώχ προδίδει το Φοινικικό.....	358
XXXVI. Η ερμηνεία του αινίγματος.....	373
XXXVII. Ο αγώνας δρόμου για τη σωτηρία της Ελλάδας.....	384
XXXVIII. Το διαβούλιο του Μαρδόνιου.....	402
XXXIX. Η εκδίκηση για τον Λεωνίδα.....	409
XL. Το τραγούδι των Ερινυών.....	421
XLI. Η λαμπρότητα του ήλιου.....	427
Σημειώσεις της μεταφράστριας.....	433

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΙΣΘΜΙΩΝ
ΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΛΑΥΚΩΝ Ο ΟΜΟΡΦΟΣ

Πέμπτη φορά που σώπαινε ο κήρυκας. Το πλήθος –σκληροτράχηλοι Σπαρτιάτες, ξύπνιοι Αθηναίοι, αρωματισμένοι Σικελοί– στριμώχτηκαν ακόμη πιο κοντά στο βήμα του, προσπαθώντας με σπρωξιές να βρεθούν στην πλεονεκτικότερη θέση. Κάποια στιγμή που η οχλοβοή κόπασε λιγάκι, ο κήρυκας βρήκε την ευκαιρία να ξαναρχίσει.

«Και τώρα, άνδρες της Ελλάδας, ακούστε με πάλι με προσοχή. Ο έκτος αγωνιστής του πεντάθλου, του πιο τιμημένου αγωνίσματος των Ισθμίων, είναι ο Γλαύκων, γιος του Κόνωνα του Αθηναίου! Ο παππούς του...» ξαφνική οχλοβοή έπνιξε τη φωνή του.

«Ο ομορφότερος άνδρας της Ελλάδας!» «Ένα θηλυπρεπές σκυλάκι!» «Από τον ευγενή οίκο του Αλκμεωνιδών!» «Η οικογένεια είναι επικατάρατη!» «Μέγας θεός τον προστατεύει, έστω κι αν είναι ο Έρως». «Α, τον ανόητο! Νυμφεύθηκε από έρωτα! Θέλει βοήθεια. Τον αποκλήρωσε ο πατέρας του».

«Ησυχία, ησυχία», φώναξε ο κήρυκας: «Θα σας πω τα πάντα γι' αυτόν όπως τα είπα και για όλους τους άλλους. Μάθετε λοιπόν, κύριοι, ότι σφόδρα ηράσθη και κατέκτησε σε γάμο την Ερμιόνη, την κόρη του Έρμιππου του Ελευσίνιου. Όμως, ο Έρμιππος είναι θανάσιμος εχθρός του Κόνωνα: ως εκ τούτου, εξοργισμένος ο Κόνων αποκλήρωσε τον γιο του: τώρα, όμως, δέχεται να τον συγχωρήσει εάν κερδίσει το στεφάνι από σέλινο στο πένταθλο».

«Κενή υπόσχεση», τον διέκοψε ένας Σπαρτιάτης με βαριά δωρική προφορά: «ο μορφονιός δεν έχει καμμία πιθανότητα να κερδίσει ενάντια στον Λύκωνα, τον Λάκωνα γίγαντά μας».

«Καυχησιάρη!» ανταπάντησε ένας Αθηναίος. «Σάμπως ο Γλαύκων δεν λύγισε ένα πέταλο χθες;»

«Ο Μοιροκλής μας ήταν», φώναξε ένας Μαντίνειος· κατόπιν τούτου, ο κήρυκας εγκατέλειψε τη μακρηγορία του για την ευγενική καταγωγή του Γλαύκωνα, και άρχισε να παροτρύνει τους Αθηναίους να δείξουν την εμπιστοσύνη τους στοιχηματίζοντας.

«Πόσα στοιχηματίζετε ότι ο Γλαύκων μπορεί να νικήσει τον Κτησία τον Επιδαύριο;»

«Δεν συγκρίνουμε το λιοντάρι μας με ποντίκια!» βρυχήθηκε ο πιο σαματατζής Αθηναίος.

«Ή τον Αμύντα τον Θηβαίο;»

«Όχι τον Αμύντα! Δώσε μας τον Λύκωνα τον Σπαρτιάτη».

«Ας είναι, λοιπόν, τον Λύκωνα! Πόσα στοιχηματίζετε και ποιοι, ότι ο Γλαύκων ο Αθηναίος, πρώτη φορά αγωνιστής στους μεγάλους αγώνες, θα νικήσει τον Λύκωνα τον Σπαρτιάτη, δυο φορές νικητή στη Νεμέα, μια φορά στους Δελφούς, και μια φορά στην Ολυμπία;»

Το δεύτερο ξέσπασμα και η οχλοβοή έκαναν τον κήρυκα να τα χάσει σχεδόν στην προσπάθειά του να καταγράψει τα στοιχήματα που τον βομβάρδιζαν από παντού, και που μαρτυρούσαν το μέγεθος της εμπιστοσύνης που έτρεφαν οι πολυάριθμοι Αθηναίοι για τον αδοκίμαστο αγωνιστή τους. Οι αλαλαγμοί τράβηξαν την προσοχή νεοφερμένων από μακριά και από κοντά. Η αρματοδρομία είχε μόλις ολοκληρωθεί στον γειτονικό ιππόδρομο, και το πλήθος που δεν είχε τι να κάνει και που αναζητούσε καινούργιες συγκινήσεις, πλησίασε ορμητικό σαν κύμα. Μέσα σε τούτη τη δίνη από μπράτσα που τινάζονταν και από αγκώνες που σκουντούσαν, όποιος είχε ανάστημα μικρό και ανάσα κοντή είχε ισχνές πιθανότητες να πλησιάσει αρκετά στο βήμα του κήρυκα ώστε να καταγραφεί το στοίχημά του. Αυτή ήταν τουλάχιστον η τύχη ενός ψαρού, μα αρχοντικού, μικρόσωμου άνδρα, ο οποίος μάταια πάλευε –διακινδυνεύοντας ακόμη και τον ποδήρη λινό χιτώνα του – να φθάσει μπροστά.

«Ωχ! Ωχ! Ανοίξτε δρόμο, καλοί μου άνθρωποι– που να σε πάρει η οργή του Δία, κτήνος Σπαρτιάτη, τα μεγάλα σου σανδάλια μου ξανάλωσαν τα δάκτυλα! Μα δεν θα καταφέρω ποτέ να φθάσω όσο πρέπει κοντά για να στοιχηματίσω τη μνα μου σ' αυτόν τον Γλαύκωνα;»

«Μείνε πίσω, γκριζογένη», αρπάχτηκε ο Σπαρτιάτης· «να δοξάζεις

τον θεό αν καταφέρεις να κρατήσεις τα χρήματά σου και να μην τα χάσεις, όταν αύριο ο Λύκων θα στρίψει τον λαιμό του Γλαύκωνα». Με τα λόγια αυτά, ύψωσε κι αυτός φωνή και είπε: «Κήρυξ! Στοιχηματίζω τριάντα αττικές δραχμές στον Λύκωνα! Ορίστε λοιπόν».

«Και δύο μνες στον Γλαύκωνα», τσίριξε ο μικρόσωμος άνδρας, υψώνοντας τα λαμπερά σαν χάντρες μάτια του· ο κήρυκας, όμως, δεν θα τον είχε ακούσει, αν δεν παρουσιαζόταν ξαφνικά ένας σύμμαχος.

«Ποιος θέλει να στοιχηματίσει στον Γλαύκωνα;» είπε απότομα ένας σφριγηλός νεαρός Αθηναίος, ο οποίος είχε ήδη στοιχηματίσει. «Εσύ, άξιε κύριε; Τότε, μα τις κουκουβάγιες της Αθηνάς, θα σε ακούσουν! Δάνεισε μας τον αγκώνα σου, Δημοκράτη».

Αυτή η τελευταία φράση απευθύνθηκε σ' έναν δεύτερο νεαρό Αθηναίο εκεί κοντά. Με τους ρωμαλέους βοηθούς του να σπρώχνουν δεξιά κι αριστερά του, ο μικρόσωμος άνδρας έφθασε γρήγορα κοντά στον κήρυκα.

«Δύο μνες;» επανέλαβε ο κήρυκας σκυφτός. «Δύο ότι ο Γλαύκων θα νικήσει τον Λύκωνα, και με ίσες πιθανότητες; Και... δεν μας δίνεις το ονοματάκι σου, κύριε;»

Ο μικρόσωμος άνδρας όρθωσε με υπερηφάνεια το κορμί.

«Σιμωνίδης ο Κείος».

Το πλήθος τραβήχτηκε πίσω, σαν από μαγεία. Η στάση του πιο εξαγριωμένου Σπαρτιάτη άλλαξε και φανέρωσε σεβασμό. Ο κήρυκας υποκλίθηκε, ενώ η γρήγορη γραφίδα του καταχωρούσε τα στοιχεία.

«Ο Σιμωνίδης ο Κείος. Ο Σιμωνίδης, ο πιο φημισμένος ποιητής της Ελλάδας!» αναφώνησε ο πρώτος από τους δύο σωτήρες του· «μεγάλη μας τιμή που εξυπηρετήσαμε έναν τόσο περίφημο άνδρα. Παρακαλώ, άφησέ με να σου πιάσω το χέρι».

«Με όλη τη χαρά του κόσμου». Ο μικρόσωμος ποιητής αναποκοκκίνησε από ευχαρίστηση για την κολακεία. «Με σώσατε, ομολογώ, από τη σφύρα και το αμόνι του Ηφαίστου. Τι χυδαίος όχλος! Ανοίξτε ώστε να προσπαθήσω να σας ευχαριστήσω».

Πάλι με τη βοήθεια των δύο υπερασπιστών του, ο Σιμωνίδης ξέφυγε γρήγορα από τη δίνη του όχλου. Κάτω από ένα από τα λυγικά πεύκα που έζωναν το μακρύ στάδιο, ξαναβρήκε την ανάσα του και κοίταξε με την ησυχία του τις καινούργιες γνωριμίες του. Ήταν και οι δύο επιβλητικοί άνδρες, αλλά εντελώς διαφορετικοί ο ένας από τον άλλο: ο υψηλότερος

και πιο μελαχρινός είχε αετίσια όψη που πρόδιδε ίχνη μη-ελληνικού αίματος. Τα μαύρα μάτια και το μεγάλο στόμα ήταν πολύ πρόσχαρα. Φορούσε τον πράσινο χιτώνα του με μian ανεμελιά που έδειχνε πως ήταν κάθε άλλο παρά κομψευόμενος. Ο σύντροφός του, τον οποίο είχε προσφωνήσει Δημοκράτη, πιο λιγνός, πιο ξανθός, παρουσίαζε στον Σιμωνίδη μια όμορφη και γνήσια ελληνική κατατομή, η οποία αναδείκνυε το περιποιημένο, κοκκινωπό του γένη. Ο μανδύας με τον πορφυρό ποδόγυρο που έπεφτε με αγαλμάτινες πτυχές της τελευταίας μόδας, ο σφραγιδολίθος με τον βήρυλλο στο δάκτυλο, η άλικη ταινία στα μαλλιά και η ζώνη με τα πετράδια μαρτυρούσαν πλούτη και καλό γούστο. Το πρόσωπό του επίσης, θα του φαινόταν ειλικρινές και προσηγές, αν ο Σιμωνίδης δεν θυμόταν άξαφνα μια παλιά παροιμία που έλεγε ότι 'δεν πρέπει να εμπιστεύεσαι έναν άνδρα με μάτια που είναι πολύ κοντινά μεταξύ τους'.

«Και τώρα», είπε ο μικρόσωμος ποιητής, που χαιρόταν τόσο να κάνει φιλοφρονήσεις όσο και να τις δέχεται, «επιτρέψτε μου να σας ευχαριστήσω ευγενικοί μου σωτήρες, γιατί είμαι σίγουρος ότι δύο τόσο γενναία παλληκάρια σαν κι εσάς θα πρέπει να κατάγονται από τα επιφανέστερα γένη της Αττικής».

«Δεν ντρέπομαι για τον πατέρα μου, κύριε», μίλησε ο υψηλότερος Αθηναίος. «Η Ελλάδα δεν έχει λησμονήσει ακόμη τον Μιλτιάδη, τον νικητή του Μαραθώνα».

«Τότε σφίγγω το χέρι του Κίμωνα, το γιού του σωτήρα της Ελλάδας». Τα μάτια του μικρόσωμου ποιητή χόρευαν. «Ω, κρίμα που έλειψα τόσον καιρό στη Θεσσαλία και σε άφησα να μεγαλώσεις εν τη απουσία μου. Ευγενής γιος ευγενούς πατρός! Και ο φίλος σου; Δημοκράτη δεν τον αποκάλεσες;»

«Μάλιστα».

«Τι τυχερός γερο-κατεργάρης που είμαι! Να γνωρίζω τον Κίμωνα, τον γιο του Μιλτιάδη, και τον Δημοκράτη, τον νεαρό υπολογαγό του Θεμιστοκλή, για τον οποίο όλος ο κόσμος ξέρει ότι έχει κερδίσει ήδη τη φήμη του Νέστορα και του Οδυσσέα, δύο σε έναν, ανάμεσα στους Αθηναίους ρήτορες».

«Οι έπαινοί σου απέχουν πολύ από την αλήθεια», αναφώνησε ο δεύτερος Αθηναίος, διόλου θυμωμένος με τον έπαινο. Αλλά ο Σιμωνίδης, που είχε γλώσσα ζωηρή, συνέχισε μ' έναν χείμαρρο κολακειών και ευγε-

νικών υπαινιγμών, μέχρι που τον διέκοψε ο Κίμων με μια ερώτηση.

«Μα γιατί, φίλτατε Κείε, αφού, όπως λες, κατέφθασες μόλις σήμερα το απόγευμα στον Ισθμό, ανυπομονούσες τόσο να στοιχηματίσεις στον Γλαύκωνα;»

«Γιατί; Επειδή κι εγώ, όπως ολόκληρη η Ελλάδα έξω από τη Σπάρτη, φαίνεται να αποκτούμε manía με τον Γλαύκωνα. Σε όλον τον δρόμο από τη Θεσσαλία –Βοιωτία, Αθήνα, Μέγαρο– οι πάντες μιλούσαν γι' αυτόν: για την ομορφιά, την ανδρεία, τη διένεξη με τον πατέρα του, τον γάμο του με την καλλίστη Ερμιόνη, την πιο θεϊκή κόρη της Αθήνας, καθώς και πώς ήρθε στους αγώνες με σκοπό να κερδίσει τόσο το στεφάνι όσο και τη συγχώρεση του δύστροπου Κόωνα. Πιστέψτε με, δεν υπάρχει ημιονηγός στον δρόμο που να μην έχει στοιχηματίσει τον οβολό του επάνω του. Τον επαινούν ως “όμορφο σαν τον Δήλειο Απόλλωνα”, “χαριτόβρυτο σαν τον νεαρό Ερμή”, και –με αυτό απορώ περισσότερο– “σεμνό σαν ανύπαντρη κόρη”». Ο Σιμωνίδης πήρε ανάσα, κι ύστερα γύρισε και τους κοίταξε σοβαρά-σοβαρά, «Αθηναίοι είστε· δεν τον ξέρετε;»

«Αν τον ξέρουμε!» Ο Κίμων γέλασε με την καρδιά του· «μήπως δεν τον αφήσαμε στην παλαιστρα;» Μήπως δεν ήταν ο Δημοκράτης συμμαθητής του κάποτε, και ο δεύτερος εαυτός του σήμερα; «Όσο για την ομορφιά, την ανδρεία, τη σεμνότητά του», τα μάτια του νεαρού άνδρα φωτίστηκαν από αφοσιωμένο ενθουσιασμό, «μην μιλάς για “υπερτίμηση” μέχρι να τον δεις πρώτα».

Ο Σιμωνίδης φούσκωσε από χαρά.

«Ω, τυχερό το πνεύμα που με έριξε στον δρόμο σας! Πηγαίνετε με κοντά του τούτη τη στιγμή κιόλας».

«Περιστοιχίζεται από τόσους θαυμαστές που οι γυμναστές του έχουν ήδη θυμώσει· εξάλλου, είναι ακόμη στην παλαιστρα».

«Αλλά θα γυρίσει γρήγορα στη σκηνή του», πρόσθεσε αμέσως ο Δημοκράτης, «και ο Σιμωνίδης είναι ο Σιμωνίδης. Αν μπορούν να δουν τον Γλαύκωνα ο Θεμιστοκλής και ο Λεωνίδα, τότε μπορεί και ο πρώτος ποιητής της Ελλάδας».

«Ω, αγαπητέ ρήτωρ», αναφώνησε ο μικρόσωμος άνδρας, με τον βραχίονα περασμένο γύρω από τον λαιμό του, «Έχω ήδη αρχίσει να σ' αγαπάω. Πάμε τούτη τη στιγμή κιόλας, έτσι ώστε να μπορέσω να λατρέψω την καινούργια σου θεότητα».

«Έλα, τότε», πρόσταξε ο Κίμων, ο οποίος ξεκίνησε με τόσο μεγάλες δρασκειλιές ώστε ο αοιδός δυσκολευόταν να τον ακολουθήσει «η σκηνή του δεν είναι μακριά: θα τον δεις, ας μεταμορφωθούν και σε Γοργόνες οι γυμναστές».

Άφησαν πολύ γρήγορα πίσω τους τον «Περίβολο του Ποσειδώνα», τον μεγάλο περιτοιχισμένο χώρο όπου βρίσκονταν οι ναοί, τα προπύλαια και το στάδιο του Ισθμού. Κινήθηκαν ανατολικά κατά μήκος της ακτής. Αν κοιτούσαν γύρω τους θα έβλεπαν πως το σκηνικό ολόγυρα ήταν ζωηρότατο. Δώδεκα άρματα τους προσπέρασαν. Κάτω από κάθε υψηλό πεύκο στον δρόμο τους έστεκαν παραπήγματα εμπόρων, και γύρω από κάθε παράπηγμα συγκεντρωνόταν πολυς κόσμος. Κατέφθασε ένα κοπάδι από καστανές γίδες, αφιέρωμα ενός ευσεβούς Φωκέα: μια ομάδα από Κορίνθιες ιέρειες της Αφροδίτης στροβιλίστηκαν πλάι τους σε σεμνοπρεπέστατο χορό, υπό των εκκωφαντικό ήχο που έκαναν οι κιθάρες και τα κρόταλα. Ένα απαλό αεράκι σάλευε τις ψαρόβαρκες με τα καφέ πανιά στον κυματισμένο όρμο. Μπροστά ακριβώς από την τριάδα απλώνονταν τα γυψωτά σπίτια των Κεγχρεών, του ανατολικού λιμανιού της Κορίνθου· πέρα μακριά υψώνονταν τα απαλά ημικύκλια των πράσινων κορυφών των Αργολικών βουνών, ενώ στα δεξιά τους ανυψωνόταν μια κατακόρυφη μοναχική πυραμίδα από καστανή πέτρα, η Ακροκόρινθος, η επιβλητική ακρόπολη της ακμάζουσας πόλης. Αλλά επάνω και πέρα από αυτά, ομορφότερο απ' όλα, απλώνονταν το καθαρό, ηλιόλουστο κυανό της Ελλάδας, που όμοιο του δεν βλέπει κανείς επάνω από καμμία άλλη γη, παρ' εκτός κι αν τη γη ζώνει ο αφράτος αφρός του γαλανού Αιγαίου πελάγους.

Αρκετά με την εικόνα· αλλά ο Σιμωνίδης που την έβλεπε συχνά, την είχε συνηθίσει κι έτσι δεν την έβλεπε καθόλου, και βομβάρδιζε τους άλλους με ερωτήσεις.

«Αυτή η Ερμιόνη του, λοιπόν, είναι όμορφη;»

«Σαν Αφροδίτη αναδυόμενη από τον αφρό της θάλασσας», έδωσε την απάντηση ο Δημοκράτης, που φάνηκε να αποστρέφει το βλέμμα και να αποφεύγει την κοφτερή ματιά του ποιητή.

«Αλλά ο πατέρας της την έδωσε στον γιο του άσπονδου εχθρού του;»

«Ο Έρμιππος ο Ελευσίνιος είναι φρόνιμος. Είναι ωραίο να έχεις για γαμπρό σου τον ομορφότερο άνδρα της Ελλάδας».

«Όσο για το πραγματικό θαύμα... αλήθεια την πήρε ο Γλαύκων μηδέ για την προίκα, μηδέ για τη θέση, παρά από καθαρό έρωτα;»

«Ο γάμος από έρωτα είναι της μόδας στις ημέρες μας», είπε ο Δημοκράτης, με μια λοξή ματιά στον Κίμωνα, του οποίου η αδελφή, η Ελπινίκη, είχε γίνει ερωτικό τσίρι του Καλλία του Πλούσιου, σκανδαλίζοντας όλους τους σεμνότυφους της Αθήνας.

«Τότε, συναντώ θαύματα ακόμη και στα γεράματά μου. Άλλος ένας Οδυσσέας με την Πηνελόπη του! Και είναι όμορφος, ανδρείος, υψηλόφρων, κι έχει σύζυγο αντάξιά του; Σαν πολύ ψηλά δεν μου ανεβάζετε τις ελπίδες; Θα κατακρημνιστούν».

«Αποκλείεται», διαμαρτυρήθηκε ο Δημοκράτης, επιδεικνύοντας κάθε σημάδι αφοσίωσης: «στρίψε εδώ: τούτος ο δρομάκος ανάμεσα στα πεύκα οδηγεί στη σκηνή του. Αν επαινέσαμε πολύ, καταδίκασέ μας στα μαρτύρια του Ταντάλου».

Εδώ, όμως, η πορεία τους ανακόπηκε. Μέγα πλήθος συνέρεε γύρω από ένα άγαλμα κάτω από έναν πεύκο, και στριγγές, οργισμένες φωνές ανήγγειλαν όχι εμπορικές συναλλαγές, παρά καβγά.

